

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

**SAŽETI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA PERIOD TOKOM
GODINE KOJI JE ZAVRŠIO 30. SEPTEMBRA 2024.**

(nerevidirani)

u skladu sa zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda 34

Sarajevo, 30. oktobar 2024. godine

SADRŽAJ

	Strana
Odgovornost za finansijsko izvještavanje	1
Izvještaj o finansijskom položaju	2
Izvještaj o dobiti ili gubitku	3
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	4
Izvještaj o promjenama u kapitalu	5
Izvještaj o novčanim tokovima	7
Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje	9 - 47
1 Osnovne informacije	
2 Osnova za pripremu	
3 Aranžman valutnog odbora	
4 Klasifikacija i mjerenje fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza	
5 Upravljanje finansijskim rizicima	
6 Gotovina u stranim valutama	
7 Depoziti kod inostranih banaka	
8 Specijalna prava vučenja u MMF-u	
9 Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
10 Monetarno zlato	
11 Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	
12 Ostala imovina	
13 Novčanice i kovanice u opticaju	
14 Depoziti banaka	
15 Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	
16 Ostale obaveze	
17 Neto kamatni prihodi	
18 Neto prihodi od naknada i provizija	
19 Neto realizovani (gubici) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
20 Neto dobiti od kursnih razlika	
21 Neto umanjenja /povećanja vrijednosti na finansijsku imovinu	
22 Ostali prihodi	
23 Troškovi osoblja	
24 Administrativni i ostali operativni troškovi	
25 Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica	
26 Kapital	
27 Novac i novčani ekvivalenti	
28 Transakcije sa povezanim licima	
29 Vanbilansni depoziti	
30 Članstvo Bosne i Hercegovine u Međunarodnom monetarnom fondu	
31 Događaji poslije datuma izvještavanja	

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Sažeti finansijski izvještaji za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

ODGOVORNOST ZA FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE

Uprava Centralne banke Bosne i Hercegovine je odgovorna za pripremu sažetih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine i Međunarodnim računovodstvenim standardom 34: „Finansijsko izvještavanje za periode tokom godine“.

Uprava je odgovorna za dosljednu primjenu odabranih računovodstvenih politika, donošenje razumnih i uvjerljivih prosuđivanja i procjena i za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za preuzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni i za sprovođenje takvih internih kontrola koje omogućavaju očuvanje imovine Centralne banke Bosne i Hercegovine te sprečavanje i otkrivanje prevara i drugih nepravilnosti.

Upravno vijeće nadgleda proces finansijskog izvještavanja Centralne banke Bosne i Hercegovine. U funkciji nadgledanja procesa finansijskog izvještavanja, Upravnom vijeću pomaže Revizorski komitet koji se sastoji od tri nezavisna člana. Revizorski komitet pregleda sažete finansijske izvještaje, nakon čega se isti razmatraju i odobravaju od strane Upravnog vijeća i podnose Predsjedništvu Bosne i Hercegovine.

Ovi nerevidirani sažeti finansijski izvještaji predstavljaju istinito i vjerno, u svim značajnim aspektima, finansijski položaj Centralne banke Bosne i Hercegovine te rezultate njenog poslovanja i novčanih tokova na dan i za periode prezentovane u ovim sažetim finansijskim izvještajima.

Priloženi nerevidirani sažeti finansijski izvještaji na stranama od 2 do 47 su odobreni od strane Upravnog vijeća 30. oktobra 2024. godine.

dr. Jasmina Selimović
Predsjedavajuća Upravnog vijeća
Guvernerka

Meliha Smajlagić
Rukovoditeljica Odjeljenja za računovodstvo i finansije

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU (NEREVIDIRANI)

U hiljadama KM	Napomena	30. septembar 2024.	Na dan 31. decembar 2023.
IMOVINA			
Gotovina u stranim valutama	6	464.033	455.191
Depoziti kod inostranih banaka	7	7.201.452	8.326.590
Specijalna prava vučenja u MMF-u	8, 30	3.599	2.073
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	9	7.787.944	6.150.130
Monetarno zlato	10	222.136	175.459
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	11	1.185.882	1.180.421
Ostala imovina	12	18.043	17.384
Nekretnine i oprema		46.540	47.310
Nematerijalna imovina		736	864
Ostala ulaganja		27.813	27.813
UKUPNO IMOVINA		16.958.178	16.383.235
OBAVEZE I KAPITAL			
OBAVEZE			
Novčanice i kovanice u opticaju	13	8.006.783	7.565.108
Depoziti banaka	14	6.809.746	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	15	802.902	752.898
Rezervisanja		1.910	2.025
Ostale obaveze	16	3.436	68.669
Ukupno obaveze		15.624.777	15.471.935
KAPITAL			
Početni kapital		25.000	25.000
Rezerve		981.957	886.300
Neto dobit za period		326.444	-
Ukupno kapital	26	1.333.401	911.300
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		16.958.178	16.383.235

Odabrane napomene na stranama od 9 do 47 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O DOBITI ILI GUBITKU (NEREVIDIRANI)

U hiljadama KM	Napomena	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	Za period 1.1. - 30.9. 2023.
Kamatni prihodi		118.588	95.424	350.583	214.851
Kamatni rashodi		(3.706)	(4.300)	(10.776)	(10.779)
NETO KAMATNI PRIHODI	<u>17</u>	114.882	91.124	339.807	204.072
Prihodi od naknada i provizija		5.852	5.426	16.933	16.004
Rashodi od naknada i provizija		(183)	(134)	(531)	(397)
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	<u>18</u>	5.669	5.292	16.402	15.607
Neto realizovani (gubici) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	<u>19</u>	-	(22.487)	-	(22.487)
Neto dobiti od kursnih razlika	<u>20</u>	166	482	304	2
Neto umanjenja / povećanja vrijednosti na finansijsku imovinu	<u>21</u>	(34)	(333)	55	288
Ostali prihodi	<u>22</u>	69	20	1.273	740
OPERATIVNI PRIHODI		120.752	74.098	357.841	198.222
Troškovi osoblja	<u>23</u>	(7.467)	(5.341)	(19.820)	(15.043)
Administrativni i ostali operativni troškovi	<u>24</u>	(2.014)	(1.685)	(5.562)	(4.762)
Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica	<u>25</u>	(1.318)	(1.115)	(4.058)	(3.289)
Troškovi amortizacije		(645)	(702)	(1.957)	(2.113)
OPERATIVNI TROŠKOVI		(11.444)	(8.843)	(31.397)	(25.207)
NETO DOBIT ZA PERIOD		109.308	65.255	326.444	173.015

Odabrane napomene na stranama od 9 do 47 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (NEREVIDIRANI)

U hiljadama KM	Napomena	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	Za period 1.1. - 30.9. 2023.
NETO DOBIT ZA PERIOD		109.308	65.255	326.444	173.015
Ostala sveobuhvatna dobit					
<i>Stavke koje su ili koje se mogu naknadno prenijeti u dobit ili gubitak:</i>					
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit					
Neto promjena u fer vrijednosti tokom perioda	9	71.338	20.844	48.744	65.893
Neto promjena u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke priznata u dobit ili gubitak tokom perioda	5.1.1.	8	150	236	56
Reklasifikacija u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata		-	22.487	-	22.487
		71.346	43.481	48.980	88.436
Monetarno zlato					
Neto promjena u fer vrijednosti tokom perioda	10	18.330	(1.015)	46.677	4.122
		18.330	(1.015)	46.677	4.122
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit		89.676	42.466	95.657	92.558
UKUPNO SVEOBUHVAATNA DOBIT ZA PERIOD		198.984	107.721	422.101	265.573

Odabrane napomene na stranama od 9 do 47 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU (NEREVIDIRANI)

U hiljadama KM	Početni kapital	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ostale rezerve	Generalne rezerve (zadržana dobit)	Ukupno rezerve	Neto dobit za period	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. januar 2024. godine	25.000	(6.471)	73.530	31.300	787.941	886.300	-	911.300
Ukupno sveobuhvatna dobit za period	-	48.980	46.677	-	-	95.657	326.444	422.101
Neto dobit za period	-	-	-	-	-	-	326.444	326.444
Ostala sveobuhvatna dobit	-	48.980	46.677	-	-	95.657	-	95.657
<i>Neto povećanje u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	48.744	-	-	-	48.744	-	48.744
<i>Neto povećanja u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznata u dobit ili gubitak</i>	-	236	-	-	-	236	-	236
<i>Neto povećanje u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	46.677	-	-	46.677	-	46.677
Stanje na dan 30. septembar 2024. godine	25.000	42.509	120.207	31.300	787.941	981.957	326.444	1.333.401

Odabrane napomene na stranama od 9 do 47 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU (NEREVIDIRANI) (NASTAVAK)

U hiljadama KM	Početni kapital	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ostale rezerve	Generalne rezerve (zadržana dobit)	Ukupno rezerve	Neto dobit za period	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. januar 2023. godine	25.000	(143.005)	58.111	31.300	573.999	520.405	-	545.405
Ukupno sveobuhvatna dobit za period	-	88.436	4.122	-	-	92.558	173.015	265.573
Neto dobit za period	-	-	-	-	-	-	173.015	173.015
Ostala sveobuhvatna dobit	-	88.436	4.122	-	-	92.558	-	92.558
<i>Neto povećanje u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	65.893	-	-	-	65.893	-	65.893
<i>Neto povećanja u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznata u dobit ili gubitak</i>	-	56	-	-	-	56	-	56
<i>Reklasifikacija u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata</i>	-	22.487	-	-	-	22.487	-	22.487
<i>Neto povećanje u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	4.122	-	-	4.122	-	4.122
Stanje na dan 30. septembar 2023. godine	25.000	(54.569)	62.233	31.300	573.999	612.963	173.015	810.978

Odabrane napomene na stranama od 9 do 47 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA (NEREVIDIRANI)

	Napomena	Za period	
		1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
U hiljadama KM			
NOVČANI TOKOVI OD OPERATIVNIH AKTIVNOSTI			
Neto dobit za period		326.444	173.015
Prilagođeno za:			
Kamatne prihode	17	(350.583)	(214.851)
Kamatne rashode	17	10.776	10.779
Neto (povećanja) vrijednosti na finansijsku imovinu	21	(55)	(288)
Neto realizovane gubitke od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	19	-	22.487
Neto (dobitke) od kursnih razlika	20	(304)	(2)
Prihode od donacija		-	(3)
Neto povećanja u rezervisanjima		14	13
(Dobitak) od otuđenja nekretnina i opreme		(40)	-
Prihod od dividendi priznat u dobit ili gubitak		(940)	(721)
Amortizaciju		1.957	2.113
Neto novčani tokovi od operativnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i obavezama		(12.731)	(7.458)
Promjene na poslovnoj imovini i obavezama			
Smanjenje / (povećanje) oročenih depozita kod inostranih banaka		354.440	(1.158.898)
(Povećanje) / smanjenje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(1.589.070)	137.628
(Povećanje) dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku		(5.460)	(5.558)
(Povećanje) / smanjenje ostale imovine		(451)	992
Povećanje novčanica i kovanica u opticaju	13	441.675	241.059
(Smanjenje) depozita banaka		(274.708)	(498.194)
Povećanje / (smanjenje) depozita Vlade i ostalih javnih institucija		50.004	(161.471)
(Smanjenje) ostalih obaveza		(910)	(631)
Isplate po osnovu rezervisanja		(129)	(46)
Naplaćena kamata		336.464	195.282
Plaćena kamata		(9.557)	(9.651)
Neto novac od operativnih aktivnosti		(710.433)	(1.266.946)
NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI			
Prilivi od prodaje nekretnina i opreme		40	-
Kupovine nekretnina, opreme i nematerijalne imovine		(1.056)	(862)
Primljene dividende		940	721
Neto novac od investicijskih aktivnosti		(76)	(141)

Odabrane napomene na stranama od 9 do 47 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA (NEREVIDIRANI) (NASTAVAK)

	Napomena	1.1. - 30.9. 2024.	Za period 1.1. - 30.9. 2023.
U hiljadama KM			
NOVČANI TOKOVI OD FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
Transfer dijela godišnje neto dobiti u budžet BiH		(64.319)	-
Neto novac od finansijskih aktivnosti		(64.319)	-
Neto efekti umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na novac i novčane ekvivalente		313	432
Neto efekti kursnih promjena na novac i novčane ekvivalente		297	(13)
Neto (smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		(774.218)	(1.266.668)
Novac i novčani ekvivalenti na početku perioda		7.012.626	7.846.633
Novac i novčani ekvivalenti na kraju perioda	27	6.238.408	6.579.965

Odabrane napomene na stranama od 9 do 47 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

ODABRANE NAPOMENE UZ SAŽETE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA PERIOD TOKOM GODINE KOJI JE ZAVRŠIO 30. SEPTEMBRA 2024. (NEREVIDIRANE)

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka”) je vrhovna monetarna vlast Bosne i Hercegovine („BiH”). Njeno osnivanje, organizacija i operacije su definisani Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, Službeni glasnik BiH, broj: 1/97, 29/02, 08/03, 13/03, 14/03, 09/05, 76/06 i 32/07 („Zakon o Centralnoj banci”), koji je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, saglasno Opštem okvirnom sporazumu za mir u Bosni i Hercegovini („Ustav BiH”).

Sjedište Centralnog ureda Centralne banke je u Sarajevu, adresa Maršala Tita broj 25.

Osnovni cilj Centralne banke je da postigne i održi stabilnost domaće valute (konvertibilne marke) tako što izdaje konvertibilnu marku (KM) u skladu sa pravilom valutnog odbora. Pravilo valutnog odbora, definisano Zakonom o Centralnoj banci, podrazumijeva da se KM izdaje samo uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim rezervama. Pored toga, Centralna banka ima obavezu da, na zahtjev, bez ograničenja kupuje i prodaje KM za euro (EUR) po službenom deviznom kursu u iznosu 1,95583 KM = 1 EUR, koji je određen Zakonom o Centralnoj banci.

Garantovana konvertibilnost KM i potpuno pokriće monetarne pasive konvertibilnim deviznim rezervama po aranžmanu valutnog odbora su primarni ciljevi Centralne banke. Sve aktivnosti i operacije Centralne banke se poduzimaju kako bi se ostvarili zakonski postavljeni ciljevi i zadaci odnosno očuvala monetarna stabilnost u skladu sa pravilom valutnog odbora i nisu ni u jednom momentu usmjereni ka maksimizaciji profita.

U okviru svojih ovlaštenja, utvrđenih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je potpuno nezavisna od entiteta, javnih agencija i bilo kojih drugih organa u izvršavanju svojih ciljeva i zadataka.

Glavno rukovodstvo Centralne banke čine dva tijela: Upravno vijeće i Uprava.

Članove ključnog rukovodstva Centralne banke čine:

Upravno vijeće

dr. Jasmina Selimović	predsjedavajuća
dr. Radomir Božić	član
dr. Mirza Kršo	član
dr. Danijela Martinović	članica
dr. Darko Tomaš	član

Uprava

dr. Jasmina Selimović	guvernerka
mr. Ernadina Bajrović	viceguvernerka
dr. Željko Marić	viceguverner
mr. Marko Vidaković	viceguverner

Članove Revizorskog komiteta Centralne banke čine:

Revizorski komitet

dr. Elvir Čizmić	predsjedavajući
dr. Dijana Ćavar	članica
dr. Vasilj Žarković	član

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU

2.1. Izjava o usklađenosti

Ovi sažeti finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 34 („MRS 34“): „Finansijsko izvještavanje za periode tokom godine“ objavljenim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“). Sažeti finansijski izvještaji ne uključuju sve informacije koje se zahtijevaju kao dio cjelovitog seta finansijskih izvještaja pripremljenih u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) te se trebaju čitati zajedno sa posljednjim revidiranim finansijskim izvještajima Centralne banke za godinu koja je završila 31. decembra 2023. godine („godišnji finansijski izvještaji“).

Odabrane napomene koje su date uz ove sažete finansijske izvještaje pojašnjavaju značajne događaje i transakcije za razumijevanje promjena u finansijskom položaju i uspješnosti Centralne banke u odnosu na posljednje godišnje finansijske izvještaje.

Ovi sažeti finansijski izvještaji su pripremljeni na osnovu pretpostavke o vremenskoj neograničenosti poslovanja. Više informacija o uslovima u okruženju u kojima je Centralna banka obavljala svoje operacije u izvještajnom periodu, a koji su značajno uticali na iskazana stanja imovine, obaveza, prihoda i rashoda Centralne banke je objavljeno u [napomeni 2.7](#).

Rezultati poslovanja i izvršenih operacija Centralne banke koji su prikazani za izvještajni period i na datum izvještavanja u ovim sažetim finansijskim izvještajima nisu nužno indikativni za rezultate poslovanja i operacije Centralne banke koji se mogu očekivati za 2024. godinu.

2.2. Osnova za mjerenje

Ovi sažeti finansijski izvještaji su pripremljeni primjenom obračunske računovodstvene osnove i koristeći historijski trošak kao osnovu mjerenja, izuzev za navedene značajne pozicije:

<u>Pozicija</u>	<u>Osnova mjerenja</u>
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	fer vrijednost
Monetarno zlato	fer vrijednost

2.3. Funkcionalna i izvještajna valuta

Sažeti finansijski izvještaji Centralne banke su prikazani u monetarnoj jedinici BiH koju predstavlja KM. Sve finansijske informacije su zaokružene na najbližu hiljadu (ukoliko nije drugačije navedeno).

2.4. Promjene MSFI-ova

Na dan odobrenja ovih sažetih finansijskih izvještaja, određene izmjene postojećih standarda i tumačenja su na snazi od 1. januara 2024. godine. Njihova primjena nema značajan uticaj na sažete finansijske izvještaje Centralne banke.

2.5. Računovodstvene politike

Sažeti finansijski izvještaji Centralne banke su pripremljeni u skladu sa istim računovodstvenim politikama koje su korištene prilikom pripreme posljednjih godišnjih finansijskih izvještaja.

2.6. Značajna računovodstvena prosuđivanja i procjene

Priprema finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI zahtijeva od Uprave korištenje prosuđivanja, procjena i pretpostavki koji utiču na primjenu računovodstvenih politika i prikazane iznose imovine, obaveza, prihoda, rashoda i ostale objavljene informacije u ovim sažetim finansijskim izvještajima. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane pretpostavke koje koristi Uprava su zasnovane na posljednjim raspoloživim pouzdanim informacijama prilikom pripreme ovih sažetih finansijskih izvještaja i iste se kontinuirano razmatraju.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.6. Značajna računovodstvena prosuđivanja i procjene (nastavak)

Ovi sažeti finansijski izvještaji su pripremljeni prema uslovima koji su postojali zaključno sa 30. septembrom 2024. godine. Uslovi u budućnosti mogu biti drugačiji od onih koji su rezultirali finansijskim informacijama objavljenim u ovim sažetim finansijskim izvještajima.

2.7. Uslovi u okruženju u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke u periodu 1.1. - 30.9.2024. godine

Tekući izvještajni period obilježen je umjerenim oporavkom globalne ekonomije i ekonomije eurozone uprkos prisutnim makroekonomskim, a posebno geopolitičkim neizvjesnostima. Istovremeno, odluke i najave vodećih centralnih banaka, naročito Evropske centralne banke („ECB“) su također uticale na uslove i okolnosti na finansijskim tržištima eurozone. ECB je nastavila sa ublažavanjem restriktivnih mjera monetarne politike kroz snižavanje ključnih kamatnih stopa u junu i septembru tekuće godine, a kamatna stopa na novčane depozite je smanjena u ukupnom iznosu od 50 baznih poena u tekućem izvještajnom periodu.

Investirana i reinvestirana sredstva deviznih rezervi Centralne banke u tekućem izvještajnom periodu primarno su odredili iznose ključnih finansijskih pokazatelja Centralne banke kako slijedi:

Neto strana aktiva Centralne banke iznosi 1.243.257 hiljada KM na dan 30. septembar 2024. godine,

Ukupni kapital Centralne banke iznosi 1.333.401 hiljadu KM na dan 30. septembar 2024. godine i

Neto dobit Centralne banke iznosi 326.444 hiljade KM za period 1.1. - 30.9.2024. godine.

Trend rasta kamatnih prihoda po osnovu depozita kod inostranih banaka i dužničkih instrumenata je nastavljen i u tekućem izvještajnom periodu. Kamatni prihodi po osnovu depozita kod inostranih banaka i dužničkih instrumenata primarno determinišu ukupnu neto dobit perioda.

Tokom tekućeg izvještajnog perioda, Centralna banka je dio sredstava deviznih rezervi dodatno usmjeravala u portfolio dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a rast tržišnih cijena monetarnog zlata je povećavao njegovu fer vrijednost. Neto promjene fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i monetarnog zlata iznose 95.657 hiljada KM za tekući period izvještavanja koje su, zajedno sa ostvarenom neto dobiti perioda, dovele do ukupne sveobuhvatne dobiti u iznosu od 422.101 hiljade KM.

U tekućem izvještajnom periodu Centralna banka je započela sa aktivnostima iz sporazuma zaključenog sa Svjetskom bankom (*eng.* The World Bank), a po osnovu pridruživanja Partnerstvu za savjetovanje i upravljanje rezervama (*eng.* Reserve Advisory & Management Partnership - RAMP). Na dan 30. septembar 2024. godine dio sredstava deviznih rezervi Centralne banke je preusmjeren vanjskom portfolio menadžeru na upravljanje.

Više informacija o promjenama i analitičkim stanjima značajnih komponenti deviznih rezervi te odgovarajućim iznosima koji su uticali na neto dobit perioda i kapital Centralne banke je objavljeno u sljedećim napomenama:

Napomena	Naziv
7	Depoziti kod inostranih banaka
9	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
10	Monetarno zlato
17	Neto kamatni prihodi
26	Kapital

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.7. Uslovi u okruženju u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke u periodu 1.1. - 30.9.2024. godine (nastavak)

Povećanje iznosa monetarne pasive za tekući period izvještavanja je primarno rezultat neto finansijskih efekata izvršenih transakcija kupovina i prodaja KM sa rezidentnim bankama i za deponente Centralne banke te neto deviznih uplata na račune rezervi u EUR od strane rezidentnih banaka u cilju ispunjavanja obavezne rezerve u skladu sa zahtjevima novog okvira obavezne rezerve. Pored toga, rezidentne banke su necikličnim intenzitetom podizale i vraćale KM novčanice i kovanice putem izdvojenih trezora Centralne banke što je dovelo do kumulativnog neto porasta KM novčanica i kovanica u opticaju u odnosu na 31. decembar 2023. godine, uz istovremeno neto smanjenje računa rezervi rezidentnih banaka.

Sve rezidentne banke su uredno ispunjavale obaveznu rezervu u skladu sa zakonskim propisima Centralne banke. Od 1. januara 2024. godine Centralna banka primjenjuje novi okvir obavezne rezerve za rezidentne banke. Novi okvir obavezne rezerve propisuje obavezu rezidentnim bankama da izdvajaju i održavaju obaveznu rezervu u KM i EUR valuti, na računima rezervi u KM i EUR valuti. Također, novim okvirom su definisane i stope naknada po osnovu sredstava obaveznih rezervi koje se obračunavaju i isplaćuju rezidentnim bankama koje nisu mijenjane u tekućem periodu izvještavanja.

U tekućem periodu izvještavanja, Centralna banka je izvršila transfer dijela neto dobiti za 2023. godinu na račun institucije zadužene za budžet Bosne i Hercegovine.

Više informacija o promjenama i analitičkim stanjima komponenti monetarne pasive te primijenjenoj politici obavezne rezerve Centralne banke je objavljeno u sljedećim napomenama:

Napomena	Naziv
13	Novčanice i kovanice u opticaju
14	Depoziti banaka
15	Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija
17	Neto kamatni prihodi

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

3. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA

Zakonom o Centralnoj banci definisano je pravilo za izdavanje valute „valutni odbor“ prema kojem je Centralna banka obavezna da obezbijedi da ukupan iznos njene monetarne pasive nikada ne pređe ekvivalentan iznos (izražen u KM) njenih neto deviznih rezervi.

Naredna tabela prikazuje analitiku komponenti poštovanja tog pravila:

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Zvanične devizne rezerve		
Gotovina u stranim valutama	464.033	455.191
Depoziti kod inostranih banaka	7.201.452	8.326.590
Specijalna prava vučenja u MMF-u	3.599	2.073
Dužnički instrumenti	8.973.826	7.330.551
Monetarno zlato	222.136	175.459
UKUPNO	16.865.046	16.289.864
Obaveze prema nerezidentima	2.358	2.454
Neto devizne rezerve (Zvanične devizne rezerve umanjene za obaveze prema nerezidentima)	16.862.688	16.287.410
Monetarna pasiva		
Novčanice i kovanice u opticaju	8.006.783	7.565.108
Depoziti banaka	6.809.746	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	802.902	752.898
UKUPNO	15.619.431	15.401.241
NETO STRANA AKTIVA (Neto devizne rezerve umanjene za monetarnu pasivu)	1.243.257	886.169

Prikazani iznosi svih komponenti valutnog odbora predstavljaju njihova knjigovodstvena stanja na datume izvještavanja.

Neto strana aktiva Centralne banke je glavni finansijski indikator postizanja i održavanja stabilnosti domaće valute u BiH i njena osnovna mjera uspješnog poslovanja. Ona predstavlja dio zvaničnih deviznih rezervi koje se mogu koristiti samo za namjene i potrebe određene Zakonom o Centralnoj banci.

Neto strana aktiva je iznos koji garantuje stabilnost domaće valute, odnosno monetarnu stabilnost i apsorbuje potencijalne finansijske rizike koji proizilaze iz upravljanja zvaničnim deviznim rezervama. Na dan 30. septembar 2024. godine finansijsko stanje neto strane aktive iznosi 1.243.257 hiljada KM i u potpunosti je obezbijeđena stabilnost domaće valute (31. decembar 2023. godine: 886.169 hiljada KM).

Više informacija o finansijskim rizicima kojima je Centralna banka bila izložena u upravljanju zvaničnim deviznim rezervama je objavljeno u [napomeni 5](#).

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

4. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom imovine ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između tržišnih učesnika na datum mjerenja, nezavisno od toga da li je ona vidljiva direktno ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveze, Centralna banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveze koju bi tržišni učesnici uzeli u obzir prilikom procjenjivanja njihove cijene na datum mjerenja.

Procjenjene fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza Centralne banke su određene koristeći raspoložive tržišne informacije, ukoliko ih ima, i odgovarajuće metodologije vrednovanja.

Osim toga, u svrhu finansijskog izvještavanja, mjerenje fer vrijednosti se kategoriše u Nivo 1, 2 ili 3 u zavisnosti od stepena raspoloživosti i značaja ulaznih podataka za cjelokupno mjerenje fer vrijednosti, što je opisano u nastavku:

- Nivo 1 ulazni podaci su kotirane cijene (neprilagođene) za identičnu imovinu i obaveze na aktivnim tržištima kojima Centralna banka može pristupiti na datum mjerenja;
- Nivo 2 ulazni podaci su podaci, osim kotiranih cijena uključenih u nivo 1, koji su bilo direktno ili indirektno raspoloživi za imovinu i obaveze i
- Nivo 3 ulazni podaci su podaci koji nisu raspoloživi za imovinu ili obaveze.

4.1. Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti

U hiljadama KM

	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>		
Dužnički instrumenti	7.787.944	6.150.130
Monetarno zlato	222.136	175.459
UKUPNO	8.010.080	6.325.589

Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti pripada nivou 1 mjerenja fer vrijednosti na datume izvještavanja.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

4. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

4.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze koje se ne mjere po fer vrijednosti

U hiljadama KM

	30. septembar 2024.	
	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku:</i>		
Gotovina u stranim valutama	464.033	464.033
Depoziti kod inostranih banaka	7.201.452	7.201.452
Specijalna prava vučenja u MMF-u	3.599	3.599
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	1.185.882	1.101.890
Ostala finansijska imovina	3.327	3.327
	8.858.293	8.774.301
<i>Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – izbor troška sticanja:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	27.813	27.813
Ukupno	8.886.106	8.802.114
Finansijske obaveze		
<i>Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku:</i>		
Novčanice i kovanice u opticaju	8.006.783	8.006.783
Depoziti banaka	6.809.746	6.809.746
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	802.902	802.902
Ostale finansijske obaveze	3.200	3.200
Ukupno	15.622.631	15.622.631

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

4. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

4.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze koje se ne mjere po fer vrijednosti (nastavak)

U hiljadama KM

	31. decembar 2023.	
	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku:</i>		
Gotovina u stranim valutama	455.191	455.191
Depoziti kod inostranih banaka	8.326.590	8.326.590
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.073	2.073
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	1.180.421	1.084.267
Ostala finansijska imovina	3.539	3.539
	9.967.814	9.871.660
<i>Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – izbor troška sticanja:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	27.813	27.813
Ukupno	9.995.627	9.899.473
Finansijske obaveze		
<i>Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku:</i>		
Novčanice i kovanice u opticaju	7.565.108	7.565.108
Depoziti banaka	7.083.235	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	752.898	752.898
Ostale finansijske obaveze	68.423	68.423
Ukupno	15.469.664	15.469.664

Na datume izvještavanja, finansijska imovina i finansijske obaveze koje se ne mjere po fer vrijednosti pripadaju nivou 2 mjerenja fer vrijednosti, osim dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku koji pripadaju nivou 1 mjerenja jer je njihova fer vrijednost utvrđena istom tehnikom mjerenja koja se koristi za dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Osnovni finansijski rizici kojima se Centralna banka izlaže u svakodnevnom poslovanju su:

- Kreditni rizik,
- Tržišni rizik (kamatni rizik, rizik cijene zlata i devizni rizik) i
- Rizik likvidnosti.

5.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od neizvršenja ugovornih obaveza od strane druge ugovorne strane ili emitenta dužničkih vrijednosnih papira s fiksnim prihodom, pri čemu ugovorna strana predstavlja subjekta kod kojeg se, u skladu s propisima Centralne banke, drže ili su investirana sredstva deviznih rezervi.

Upravljanje kreditnim rizikom ostvaruje se putem odabira ugovornih strana investibilnog nivoa kreditnog rejtinga, ograničenjem rokova, te kontrolisanjem obima i dinamike investiranja. Kreditni rejtingi predstavljaju osnovni kriterij za definisanje ograničenja izloženosti kreditnom riziku te se kontinuirano prate na dnevnoj osnovi.

Za sredstva koja su evidentirana u vanbilansnoj evidenciji, Centralna banka nije izložena kreditnom riziku, jer sav rizik koji eventualno proizilazi iz osnova plasmana tih sredstava snose ugovorno vlasnici sredstava (pogledati [napomene 29](#) i [30](#)).

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**5.1. Kreditni rizik (nastavak)****5.1.1. Izloženost kreditnom riziku**

Sljedeća tabela prikazuje usklađivanje između početnog i zaključnog stanja umanjenja vrijednosti i rezervacija za finansijsku imovinu u periodima izvještavanja:

U hiljadama KM

	2024.				2023.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
1. Depoziti kod inostranih banaka								
Na dan 1. januar	1.657	-	-	1.657	1.850	-	-	1.850
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	7.207	-	-	7.207	10.112	-	-	10.112
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(98)	-	-	(98)	(126)	-	-	(126)
Otpuštanja zbog prestanka priznavanja oročenih depozita	(7.398)	-	-	(7.398)	(10.325)	-	-	(10.325)
Na dan 30. septembar	1.368	-	-	1.368	1.511	-	-	1.511
2. Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Na dan 1. januar	-	-	-	-	-	-	-	-
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Na dan 30. septembar	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
Na dan 1. januar	904	-	-	904	910	-	-	910
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	741	-	-	741	447	-	-	447
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(35)	-	-	(35)	(19)	-	-	(19)
Otpuštanja zbog dospjelih instrumenata	(470)	-	-	(470)	(372)	-	-	(372)
<i>Neto povećanja tokom perioda</i>	236	-	-	236	56	-	-	56
Neto otpuštanja zbog prodatih instrumenata	-	-	-	-	(105)	-	-	(105)
Na dan 30. septembar	1.140	-	-	1.140	861	-	-	861

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.1. Kreditni rizik (nastavak)

5.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama KM

	2024.				2023.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
4. Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku								
Na dan 1. januar	219	-	-	219	225	-	-	225
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	8	-	-	8	2	-	-	2
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(9)	-	-	(9)	(6)	-	-	(6)
Na dan 30. septembar	218	-	-	218	221	-	-	221
5. Ostala finansijska imovina								
Na dan 1. januar	6	-	601	607	6	-	601	607
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	4	-	-	4	5	-	-	5
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(5)	-	-	(5)	(6)	-	-	(6)
Na dan 30. septembar	5	-	601	606	5	-	601	606
Ukupno početno stanje na dan 1. januar	2.786	-	601	3.387	2.991	-	601	3.592
Ukupno neto (otpuštanja) očekivanih kreditnih gubitaka	(55)	-	-	(55)	(393)	-	-	(393)
Ukupno zaključno stanje na dan 30. septembar	2.731	-	601	3.332	2.598	-	601	3.199

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**5.1. Kreditni rizik (nastavak)****5.1.2. Koncentracija kreditnog rizika****a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijska imovina koja je predmet umanjenja**

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost finansijske imovine Centralne banke kreditnom riziku na datume izvještavanja, analiziranu po klasama finansijskih instrumenata za koje se očekivani kreditni gubici računaju i priznaju:

U hiljadama KM Klase finansijskih instrumenata	30. septembar 2024.				31. decembar 2023.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Gotovina u stranim valutama								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	464.033	-	-	464.033	455.191	-	-	455.191
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	464.033	-	-	464.033	455.191	-	-	455.191
Depoziti kod inostranih banaka								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	7.202.820	-	-	7.202.820	8.328.247	-	-	8.328.247
Umanjenje vrijednosti	(1.368)	-	-	(1.368)	(1.657)	-	-	(1.657)
Knjigovodstvena vrijednost	7.201.452	-	-	7.201.452	8.326.590	-	-	8.326.590
Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	3.599	-	-	3.599	2.073	-	-	2.073
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	3.599	-	-	3.599	2.073	-	-	2.073
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	7.787.944	-	-	7.787.944	6.150.130	-	-	6.150.130
Rezervacije za očekivane kreditne gubitke (priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti)	1.140	-	-	1.140	904	-	-	904
Bruto knjigovodstvena vrijednost	7.787.944	-	-	7.787.944	6.150.130	-	-	6.150.130

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.1. Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

U hiljadama KM Klase finansijskih instrumenata	30. septembar 2024.				31. decembar 2023.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	1.186.100	-	-	1.186.100	1.180.640	-	-	1.180.640
Umanjenje vrijednosti	(218)	-	-	(218)	(219)	-	-	(219)
Knjigovodstvena vrijednost	1.185.882	-	-	1.185.882	1.180.421	-	-	1.180.421
Ostala finansijska imovina								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	3.332	-	601	3.933	3.545	-	601	4.146
Umanjenje vrijednosti	(5)	-	(601)	(606)	(6)	-	(601)	(607)
Knjigovodstvena vrijednost	3.327	-	-	3.327	3.539	-	-	3.539

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.1. Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

b) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijska imovina koja nije predmet umanjenja

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Knjigovodstvena vrijednost		
Monetarno zlato	222.136	175.459
Ostala ulaganja	27.813	27.813
UKUPNO	249.949	203.272

Koncentracija prema kreditnom rejtingu

Sljedeće tabele prikazuju analizu koncentracije depozita kod inostranih banaka, dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku Centralne banke prema kompozitnom kreditnom rejtingu ugovorne strane na datume izvještavanja:

Depoziti kod inostranih banaka

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Kreditni rejting		
AAA	3.849.111	3.914.210
AA+	563	431
AA	2.833	836.324
AA-	1.554.995	806.995
A+	836.013	-
A	846.185	2.224.953
A-	-	-
II ¹	113.120	545.334
BBB+	-	-
BBB	-	-
BBB-	-	-
Ukupno	7.202.820	8.328.247
Umanjenje vrijednosti	(1.368)	(1.657)
UKUPNO	7.201.452	8.326.590

¹ Međunarodne institucije (*eng.* International institutions)

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.1. Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

U hiljadama KM

Kreditni rejting	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
AAA	2.110.494	2.015.799
AA+	1.458.794	653.467
AA	60.977	1.578.434
AA-	2.742.941	723.414
A+	-	-
A	130.415	37.616
A-	761.671	683.479
BBB+	-	-
BBB	522.652	457.921
BBB-	-	-
UKUPNO	7.787.944²	6.150.130

Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku

U hiljadama KM

Kreditni rejting	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
AAA	142.367	141.871
AA+	284.243	283.696
AA	55.282	221.715
AA-	315.482	146.741
A+	-	-
A	41.182	41.528
A-	192.589	191.383
BBB+	-	-
BBB	154.955	153.706
BBB-	-	-
Ukupno	1.186.100	1.180.640
Umanjenje vrijednosti	(218)	(219)
UKUPNO	1.185.882	1.180.421

² Rezervacije za očekivane kreditne gubitke ne umanjuju bruto knjigovodstvenu vrijednost dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik od promjene tržišne vrijednosti finansijske imovine i instrumenata uslijed promjene uslova na finansijskim tržištima.

U svrhu kvantifikacije efekata tržišnog rizika na vrijednost deviznih rezervi Centralna banka koristi koncept „vrijednosti pod rizikom“ (VaR - Value at Risk). Vrijednost VaR za tržišni rizik se izračunava analitičkom (parametarskom) metodom, na osnovu srednje vrijednosti dobitka/gubitka ili stope prinosa posmatranog portfolija i standardne devijacije posmatranih podataka. Centralna banka pri obračunu VaR primjenjuje nivo pouzdanosti od 99% za vremenski interval od deset dana. Za izračunavanje vrijednosti VaR-a portfolija deviznih rezervi Centralne banke uzimaju se u obzir sve pozicije u portfoliju deviznih rezervi koje su izložene tržišnim rizicima (kamatnom riziku, riziku promjene eurske cijene monetarnog zlata i deviznom riziku).

Na dan 30. septembar 2024. godine, vrijednosti pod rizikom deviznih rezervi Centralne banke koja uključuje promjene cijena finansijskih instrumenata i promjene deviznih kurseva u odnosu na KM iznosi 42.801 hiljadu KM (31. decembar 2023. godine: 29.493 hiljade KM), a što predstavlja ekvivalent 0,25% ukupne finansijske imovine (31. decembar 2023. godine: 0,18% ukupne finansijske imovine).

Vrijednost pod rizikom (VaR) na dan 30. septembar 2024. godine je za 45% viša od vrijednosti na dan 31. decembar 2023. godine. Na povećanje vrijednosti VaR je najviše uticalo povećanje izloženosti portfolija deviznih rezervi Centralne banke kamatnom riziku i povećanje osjetljivosti portfolija dužničkih instrumenata na promjene tržišnih prinosa. Vrijednost dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na dan 30. septembar 2024. godine je za 27% viša od njihove vrijednosti na dan 31. decembar 2023. godine, a njihovo prosječno modifikovano trajanje, kao mjera osjetljivosti na promjene tržišnih prinosa, povećano je na 1,21 godinu sa 0,97 godina. Osim toga, povećanju vrijednosti VaR doprinijela je i promjenljivost tržišne cijene zlata izražene u EUR, kao i povećana izloženost u USD uslijed transfera jednog dijela deviznih rezervi koji je povjeren vanjskom portfolio menadžeru na upravljanje.

Vrijednosti VaR na izvještajne datume date su u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Kamatni rizik	28.524	21.641
Rizik promjene eurske cijene monetarnog zlata	10.597	7.477
Devizni rizik	3.680	375
Ukupno VaR	42.801	29.493

5.2.1. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik promjene tržišne vrijednosti finansijske imovine uslijed nepovoljnih kretanja kamatnih stopa.

Kamatnim rizikom se upravlja propisivanjem ciljanog modifikovanog trajanja investiranih deviznih rezervi, praćenjem vrijednosti pod rizikom, te odabirom odgovarajućeg tržišnog indeksa koji, uz neophodna prilagođavanja, predstavlja referentni portfolio (benčmark) i propisivanjem maksimalnog iznosa dozvoljenog odstupanja povrata portfolija od povrata njemu odgovarajućeg benčmarka (greška praćenja).

Ciljano modifikovano trajanje se odgovarajućim propisima Centralne banke skraćuje ili produžuje, u zavisnosti od aktuelne strukture portfolija deviznih rezervi, aktuelnih tržišnih uslova i dostupnih očekivanja i prognoza, a u skladu sa strateškim opredjeljenjem da je maksimalan dozvoljeni rok investiranja dužničkih instrumenata sa fiksnim prihodom deset godina, a maksimalan dozvoljeni rok investiranja depozita kod inostranih banaka je jedna godina.

Prema propisima važećim na datume izvještavanja, ciljano modifikovano trajanje ukupnog portfolija deviznih rezervi iznosi 1,10 godina, uz dozvoljena odstupanja +/- 0,40 godina, dok ciljano modifikovano trajanje portfolija dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit sa preostalim rokom do dospijeca dužim od godinu dana iznosi 2,00 godina uz dozvoljena odstupanja +/- 0,30 godina.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Tržišni rizik (nastavak)

5.2.1. Kamatni rizik (nastavak)

Centralna banka kao osnovnu mjeru izloženosti kamatnom riziku koristi modifikovano trajanje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Modifikovano trajanje je mjera osjetljivosti cijene finansijskog instrumenta na promjenu kamatne stope, odnosno tržišnog prinosa dužničkog instrumenta. Modifikovano trajanje se izražava kao broj godina i što je trajanje duže, veći je i kamatni rizik. Modifikovano trajanje portfolija se izračunava kao ponderisani prosjek dospijeća novčanih tokova pojedinačnih finansijskih instrumenata u portfoliju, pri čemu je ponder sadašnja vrijednost novčanog toka. Modifikovano trajanje portfolija dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iznosi 1,21 godinu na dan 30. septembar 2024. godine (31. decembar 2023. godine iznosi: 0,97 godina).

Kretanje prinosa na državne obveznice eurozone karakteriše blagi rast prinosa u prvoj polovini tekuće godine (50-60 baznih poena) u odnosu na kraj 2023. godine, dok je u trećem kvartalu primjetan trend pada prinosa (80-90 baznih poena) kao rezultat korekcije tržišnih očekivanja nakon snižavanja ključnih kamatnih stopa od strane ECB i Sistema federalnih rezervi (*eng. Fed – The Federal Reserve System*).

Upravno vijeće ECB je smanjilo sve tri ključne kamatne stope u junu 2024. godine za po 25 baznih poena, a u septembru je, na osnovu nove procjene budućih inflatornih kretanja, dinamike temeljne inflacije i jačine transmisije monetarne politike, odlučilo da za 25 baznih poena smanji kamatnu stopu na novčane depozite (*eng. Deposit facility rate*) putem koje upravlja monetarnom politikom. Na taj način je dodatno ublažena restriktivnost monetarne politike.

Upravno vijeće ECB je u obrazloženju svoje odluke naglasilo kako se odlučno zalaže za skori povratak inflacije u eurozoni na njen srednjoročni ciljani nivo od 2%. Ključne kamatne stope ostat će dovoljno restriktivne onoliko dugo koliko bude potrebno za postizanje tog cilja. Pri određivanju odgovarajućeg nivoa restriktivnosti i trajanja restriktivne monetarne politike, Upravno vijeće se ne opredjeljuje unaprijed za određenu dinamiku promjene stopa, nego će na svakom sastanku nastaviti da primjenjuje pristup koji se zasniva na najskorijim dostupnim podacima. Naime, odluke Upravnog vijeća ECB o kamatnim stopama će zavisi o procjeni budućih inflatornih kretanja na osnovu najskorijih makroekonomskih i finansijskih podataka, te dinamici temeljne inflacije i jačini transmisije monetarne politike.

Od 18. septembra 2024. godine, ECB primjenjuje izmjenjeni operativni okvir za provođenje monetarne politike koji podrazumijeva da će razlika između nivoa kamatne stope na novčane depozite (*eng. Deposit facility rate*), trenutno 3,50%, i kamatne stope za glavne operacije refinansiranja (*eng. Main refinancing operations rate*), trenutno 3,65%, iznositi 15 baznih poena, umjesto dosadašnje razlike od 25 baznih poena. Razlika između kamatne stope za mogućnost posuđivanja (*eng. Marginal lending facility rate*), trenutno 3,90%, i kamatne stope za glavne operacije refinansiranja (*eng. Main refinancing operations rate*), trenutno 3,65%, se neće mijenjati i ostat će 25 baznih poena.

Fed je u septembru tekuće godine također smanjio ciljani raspon (*eng. Target range*) za ključnu kamatnu stopu za 50 baznih poena (na nivo 4,75% - 5%), a uslijed povoljnih kretanja ekonomskih indikatora u SAD, odnosno približavanju inflacije ciljanom nivou od 2% i povoljnim trendovima na američkom tržištu rada.

Kriva prinosa državnih obveznica na finansijskom tržištu eurozone je i dalje inverzna u tekućem izvještajnom periodu, odnosno prinosi su visoki na kraćem kraju krive, dok su prinosi državnih obveznica dužih preostalih ročnosti do dospijeća i dalje niži od kratkoročnih tržišnih prinosa i kratkoročnih kamatnih stopa na finansijskom tržištu eurozone.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.1. Tržišni rizik (nastavak)

5.2.1. Kamatni rizik (nastavak)

Sljedeće tabele prikazuju izloženost Centralne banke kamatnom riziku na datume izvještavanja, po knjigovodstvenoj vrijednosti instrumenata, kategorizovane (razvrstane u razrede ročnosti) prema kriteriju datuma ponovnog određivanja kamatnih stopa u skladu sa ugovornim aranžmanima (ugovorni novčani tokovi, kao npr. isplate kupona) ili datumom dospijeca instrumenata. U skladu s tim, kriterij za razvrstavanje instrumenata u razrede ročnosti za kuponske dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je datum dospijeca prve naredne isplate kupona, dok se diskontni dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, te dužnički instrumenti po amortizovanom trošku i depoziti kod inostranih banaka razvrstavaju u razrede ročnosti prema datumu dospijeca instrumenta:

30. septembar 2024.

U hiljadama KM	Do 3	Od 3	Od 1	Preko 3	Beskamatno	Ukupno
	mjeseca	do 12 mjeseci	do 3 godine	godine		
Gotovina u stranim valutama	-	-	-	-	464.033	464.033
Depoziti kod inostranih banaka	6.342.442	838.369	-	-	20.641	7.201.452
Specijalna prava vučenja u MMF-u	3.573	-	-	-	26	3.599
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.781.400	5.983.661	-	-	22.883	7.787.944
Monetarno zlato	-	-	-	-	222.136	222.136
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	58.592	58.667	230.770	835.406	2.447	1.185.882
Ostala finansijska imovina	-	-	-	-	3.327	3.327
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno finansijska imovina	8.186.007	6.880.697	230.770	835.406	763.306	16.896.186
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	-	8.006.783	8.006.783
Depoziti banaka	6.808.864	-	-	-	882	6.809.746
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	-	802.902	802.902
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	3.200	3.200
Ukupno finansijske obaveze	6.808.864	-	-	-	8.813.767	15.622.631
KAMATNA NEUSKLADENOST	1.377.143	6.880.697	230.770	835.406	(8.050.461)	1.273.555

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Tržišni rizik (nastavak)

5.2.1. Kamatni rizik (nastavak)

31. decembar 2023.

U hiljadama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Beskamatno	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	-	-	-	-	455.191	455.191
Depoziti kod inostranih banaka	7.465.786	824.722	-	-	36.082	8.326.590
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.053	-	-	-	20	2.073
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.321.372	4.827.264	-	-	1.494	6.150.130
Monetarno zlato	-	-	-	-	175.459	175.459
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	-	58.271	153.916	965.658	2.576	1.180.421
Ostala finansijska imovina	-	-	-	-	3.539	3.539
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno finansijska imovina	8.789.211	5.710.257	153.916	965.658	702.174	16.321.216
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	-	7.565.108	7.565.108
Depoziti banaka	7.082.560	-	-	-	675	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	-	752.898	752.898
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	68.423	68.423
Ukupno finansijske obaveze	7.082.560	-	-	-	8.387.104	15.469.664
KAMATNA NEUSKLADENOST	1.706.651	5.710.257	153.916	965.658	(7.684.930)	851.552

Analiza osjetljivosti bazirana na scenarijima predefinisanih promjena tržišnih prinosa

U svrhu kvantifikacije efekata izloženosti deviznih rezervi kamatnom riziku, kao dopunu VaR analize, koristi se stres test (analiza osjetljivosti) koji na bazi modifikovanog trajanja portfolija dužničkih instrumenata predviđa mogući efekat promjene kamatnih stopa (tržišnih prinosa) na finansijsku imovinu Centralne banke.

Za Centralnu banku je najvažniji scenario mogući neočekivani skok kamatnih stopa (pad tržišnih cijena dužničkih instrumenata), tako da se izračunava uticaj na finansijsku imovinu u slučaju porasta kamatnih stopa (pomjeranja krive prinosa na euro obveznice na gore) prema pretpostavljenom scenariju (predefinisani porasti).

Analiza osjetljivosti na kamatni rizik bazirana na scenarijima predefinisanih promjena tržišnih prinosa (kamatnih stopa) izraženih u baznim poenima (b.p.) pokazuje koji su efekti promjene nivoa krive prinosa obveznica u eurozoni (kriva prinosa na euro obveznice) na vrijednost finansijske imovine banke na izvještajne datume.

Efekti promjene nivoa krive prinosa na euro obveznice predstavljaju pad tržišnih vrijednosti dužničkih instrumenata za predefinisane poraste kamatnih stopa za 1, 50, 100 ili 200 baznih poena. Ova analiza pretpostavlja da su sve ostale varijable nepromijenjene na posmatrane izvještajne datume.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Tržišni rizik (nastavak)

5.2.1. Kamatni rizik (nastavak)

Analiza osjetljivosti - scenariji pretpostavljenih promjena tržišnih prinosa za 30. septembar 2024.

Promjena tržišnih prinosa	+/- 1 b.p.	+/- 50 b.p.	+/- 100 b.p.	+/- 200 b.p.
Promjena finansijske imovine (u hiljadama KM)	(945)/945	(47.265)/47.265	(94.529)/94.529	(189.059)/189.059

Analiza osjetljivosti - scenariji pretpostavljenih promjena tržišnih prinosa za 31. decembar 2023.

Promjena tržišnih prinosa	+/- 1 b.p.	+/- 50 b.p.	+/- 100 b.p.	+/- 200 b.p.
Promjena finansijske imovine (u hiljadama KM)	(595)/595	(29.739)/29.739	(59.478)/59.478	(118.957)/118.957

U slučaju scenarija pomjeranja krive prinosa na euro obveznice na gore za 1 b.p. (0,01%), finansijska imovina Centralne banke bi na dan 30. septembar 2024. godine bila smanjena za 945 hiljada KM (na 31. decembar 2023. godine: 595 hiljada KM).

U slučaju scenarija pomjeranja krive prinosa na euro obveznice na dolje za 1 b.p. (0,01%), finansijska imovina Centralne banke bi na dan 30. septembar 2024. godine bila veća za 945 hiljada KM (na 31. decembar 2023. godine: 595 hiljada KM).

Efekti na vrijednost finansijske imovine u slučaju scenarija većih pomjeranja (+/- 50 b.p., +/- 100 b.p., ili +/- 200 b.p.) krive prinosa na euro obveznice, bili bi proporcionalni efektima promjene vrijednosti finansijske imovine uzrokovanim navedenim pomjeranjima krive prinosa za +/- 1 b.p (+/- 0,01%).

5.2.2. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik promjene vrijednosti devizne imovine i obaveza uslijed promjene deviznog kursa. Centralna banka je izložena deviznom riziku kroz transakcije u stranim valutama. Upravljanje deviznim rizikom provodi se prvenstveno kroz usklađivanje valutne strukture imovine i obaveza Centralne banke, kao i postavljanjem kvantitativnih ograničenja za izloženost deviznom riziku.

Upravljanje i kontrolu deviznog rizika Centralna banka obezbjeđuje strogim poštovanjem odredbi Zakona o Centralnoj banci i internim aktima Centralne banke.

Najveći dio zvaničnih deviznih rezervi drži se u EUR, a maksimalan iznos koji se može držati u drugim konvertibilnim valutama osim EUR ne može biti veći od 50% od ukupnog iznosa nesmanjenog kapitala i rezervi Centralne banke. Više informacija o komponentama zvaničnih deviznih rezervi koje se drže u drugim konvertibilnim valutama osim EUR je objavljeno u [napomenama 7 i 8](#).

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti se odnosi na moguće poteškoće u brznoj likvidaciji dijela imovine, što je moguće u situaciji u kojoj su tržišni uslovi nepovoljni i takođe, kada dođe do nepoželjnog kretanja cijena. Likvidnost portfolija deviznih rezervi je obezbjeđena držanjem dovoljnog iznosa likvidnih instrumenata u portfoliju.

S obzirom na obavezu garantovanja konvertibilnosti KM, dnevna likvidnost mora biti obezbjeđena ročnom usklađenošću deviznih rezervi Centralne banke.

Ročnost finansijskih obaveza Centralne banke na datume izvještavanja prikazana je u tabelama u nastavku na osnovu preostalog ugovornog dospijeca od datuma izvještavanja:

30. septembar 2024.

U hiljadama KM	Do 3	Od 3	Od 1	Preko 3	Bez	Ukupno
	mjeseca	do 12	do 3		određenog	
Novčanice i kovanice u opticaju	8.006.783	-	-	-	-	8.006.783
Depoziti banaka	6.809.746	-	-	-	-	6.809.746
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	802.902	-	-	-	-	802.902
Ostale finansijske obaveze	3.200	-	-	-	-	3.200
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	15.622.631	-	-	-	-	15.622.631

31. decembar 2023.

U hiljadama KM	Do 3	Od 3	Od 1	Preko 3	Bez	Ukupno
	mjeseca	do 12	do 3		određenog	
Novčanice i kovanice u opticaju	7.565.108	-	-	-	-	7.565.108
Depoziti banaka	7.083.235	-	-	-	-	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	752.898	-	-	-	-	752.898
Ostale finansijske obaveze	4.104	64.319	-	-	-	68.423
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	15.405.345	64.319	-	-	-	15.469.664

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

6. GOTOVINA U STRANIM VALUTAMA

Naredna tabela prikazuje stanja gotovine u stranim valutama sa analitičkim prikazom po valuti držanja:

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Gotovina u stranim valutama:		
EUR	464.033	455.191
UKUPNO	464.033	455.191

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima, gotovina u stranim valutama je uključena u novac i novčane ekvivalente ([napomena 27](#)).

7. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA

Depoziti kod inostranih banaka predstavljaju investirana sredstva deviznih rezervi Centralne banke koja se drže na računima inostranih banaka i međunarodnih finansijskih institucija.

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima, devizni depoziti po viđenju i devizni depoziti sa rokom dospijeca do tri mjeseca ili kraće, od datuma sticanja, su uključeni u novac i novčane ekvivalente. Naredna tabela prikazuje analizu depozita kod inostranih banaka za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima:

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Depoziti po viđenju	1.999.107	1.811.641
Oročeni depoziti do 3 mjeseca ili kraće od datuma sticanja	3.771.993	4.744.565
Umanjenje vrijednosti	(1.173)	(1.486)
Uključeno u novac i novčane ekvivalente (napomena 27)	5.769.927	6.554.720
Oročeni depoziti preko 3 mjeseca od datuma sticanja	1.431.720	1.772.041
Umanjenje vrijednosti	(195)	(171)
Ukupno	1.431.525	1.771.870
UKUPNO	7.201.452	8.326.590

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

7. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA (NASTAVAK)

Naredna tabela prikazuje stanja oročenih depozita i depozita po viđenju sa analitičkim prikazom po valuti držanja:

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Oročeni depoziti:		
EUR	5.116.947	6.512.976
USD	86.766	3.630
	5.203.713	6.516.606
Umanjenje vrijednosti	(1.226)	(1.520)
Ukupno	5.202.487	6.515.086
Depoziti po viđenju:		
EUR	1.985.527	1.802.057
CHF	5.899	4.325
USD	5.578	3.199
GBP	2.103	2.060
	1.999.107	1.811.641
Umanjenje vrijednosti	(142)	(137)
Ukupno	1.998.965	1.811.504
UKUPNO	7.201.452	8.326.590

Depoziti kod inostranih banaka uključuju neto obračunatu kamatu u iznosu od 20.641 hiljade KM na dan 30. septembar 2024. godine (31. decembar 2023. godine: Uključivali su neto obračunatu kamatu u iznosu od 36.082 hiljade KM).

Na dan 30. septembar 2024. godine, depoziti kod inostranih banaka uključuju iznos od 576.377 hiljada KM koji je povjeren vanjskom portfolio menadžeru na upravljanje ([napomena 2.7.](#)).

Naredna tabela prikazuje analizu oročenih depozita kod inostranih banaka, prema preostaloj ugovorenoj ročnosti u odnosu na datume izvještavanja:

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Do mjesec dana	3.572.593	3.983.673
Od jednog do dva mjeseca	240.665	960.845
Od dva do tri mjeseca	546.125	738.995
Od tri do četiri mjeseca	296.689	298.167
Od četiri do dvanaest mjeseci	547.641	534.926
Ukupno	5.203.713	6.516.606
Umanjenje vrijednosti	(1.226)	(1.520)
UKUPNO	5.202.487	6.515.086

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

7. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA (NASTAVAK)

Analiza depozita kod inostranih banaka prema vrsti finansijske institucije u kojoj su sredstva investirana data je sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Inostrane komercijalne banke		
Oročeni depoziti	2.481.890	2.739.866
Prekonoćni depoziti	1.457.803	1.199.902
Depoziti po viđenju	8.006	4.506
	3.947.699	3.944.274
Inostrane centralne banke		
Oročeni depoziti	1.161.586	2.038.953
Prekonoćni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	1.980.415	1.799.686
	3.142.001	3.838.639
Međunarodne finansijske institucije		
Oročeni depoziti	102.434	537.885
Prekonoćni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	10.686	7.449
	113.120	545.334
Ukupno	7.202.820	8.328.247
Umanjenje vrijednosti (napomena 5.1.1.)	(1.368)	(1.657)
UKUPNO	7.201.452	8.326.590

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za depozite kod inostranih banaka na datume izvještavanja je objavljeno u [napomeni 5.1.2.](#)

Depoziti kod inostranih banaka, analizirani prema zemlji u kojoj su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Švicarska	2.180.205	2.264.654
Njemačka	1.723.930	1.052.667
Francuska	1.360.170	1.960.734
Luksemburg	799.506	1.855.256
Velika Britanija	754.246	1.096.037
Nizozemska	294.600	98.468
SAD	87.329	431
Belgija	2.834	-
Ukupno	7.202.820	8.328.247
Umanjenje vrijednosti	(1.368)	(1.657)
UKUPNO	7.201.452	8.326.590

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

8. SPECIJALNA PRAVA VUČENJA U MMF-u

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Račun specijalnih prava vučenja u MMF-u	3.573	2.053
Obračunata kamata	26	20
Ukupno	3.599	2.073
Umanjenje vrijednosti	-	-
UKUPNO	3.599	2.073

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima, specijalna prava vučenja u MMF-u su uključena u novac i novčane ekvivalente ([napomena 27](#)).

9. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit predstavljaju sredstva deviznih rezervi Centralne banke koja su investirana u likvidne državne vladine obveznice zemalja eurozone. Portfolio ovih dužničkih instrumenata se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih obveznica vlada sa fiksnom kamatnom stopom. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit su denominovani u EUR valuti.

Struktura ulaganja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je prikazana sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Kuponski dužnički instrumenti	6.004.814	4.476.401
Obračunata kamata na kuponske dužničke instrumente	42.332	29.919
Ukupno	6.047.146	4.506.320
Diskontni dužnički instrumenti	1.760.247	1.672.235
Obračunati (diskont) na diskontne dužničke instrumente	(19.449)	(28.425)
Ukupno	1.740.798	1.643.810
UKUPNO	7.787.944	6.150.130

Na dan 30. septembar 2024. godine rezervacije za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iznose 1.140 hiljada KM (31. decembar 2023. godine: 904 hiljade KM). Tokom izvještajnog perioda, neto povećanja po osnovu rezervacija za očekivane kreditne gubitke, priznata u dobit ili gubitak perioda, iznose 236 hiljada KM (1.1. - 30.9.2023. godine: Neto povećanja u iznosu od 56 hiljada KM). Više informacija o ovim promjenama u izvještajnim periodima je objavljeno u [napomenama 5.1.1.](#) i [21](#).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

9. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT (NASTAVAK)

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, analizirani prema zemlji u kojoj su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tabelom:

	30. septembar 2024.		31. decembar 2023.	
	U hiljadama KM	%	U hiljadama KM	%
Francuska	1.960.921	25,18	1.578.434	25,67
Njemačka	1.442.331	18,52	1.842.371	29,96
Belgija	782.020	10,04	683.296	11,11
Španija	761.671	9,78	683.479	11,11
Austrija	751.949	9,66	303.826	4,94
Finska	706.845	9,08	349.641	5,69
Nizozemska	582.561	7,48	173.428	2,82
Italija	522.652	6,71	457.921	7,45
Slovačka	130.415	1,67	37.616	0,60
Luksemburg	85.602	1,10	-	-
Irska	60.977	0,78	40.118	0,65
UKUPNO	7.787.944	100,00	6.150.130	100,00

Promjene po osnovu dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit tokom izvještajnih perioda su prikazane u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	1.7. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	Za period
	2024.	2023.	2024.	1.1. - 30.9.
Na dan	7.749.597	5.625.960	6.150.130	5.887.589
Kupovine tokom perioda	1.152.639	2.652.599	4.942.983	3.651.512
Prodaje tokom perioda	-	(987.892)	-	(987.892)
Prihodi od kamata priznati tokom perioda (napomena 17)	58.640	21.322	160.965	32.812
Efekte negativnih kamatnih stopa priznati tokom perioda (napomena 17)	-	(880)	-	(4.427)
Dospijeća dužničkih instrumenata	(1.215.353)	(1.511.925)	(3.450.011)	(2.807.755)
Dospijeća kupona	(28.919)	(4.177)	(64.874)	(21.882)
Neto nerealizovana promjena u fer vrijednosti tokom perioda	71.338	20.844	48.744	65.893
Transakcijski troškovi	2	3	7	4
Na dan	7.787.944	5.815.854	7.787.944	5.815.854

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na datume izvještavanja je objavljeno u [napomeni 5.1.2.](#)

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

9. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT (NASTAVAK)

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, analizirani po njihovom preostalom ugovorenom dospijeću u odnosu na datume izvještavanja, su prikazani u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Do 3 mjeseca	951.093	716.892
Od 3 do 12 mjeseci	3.173.069	2.943.406
Od 1 do 3 godine	3.179.333	2.414.490
Preko 3 godine	484.449	75.342
UKUPNO	7.787.944	6.150.130

10. MONETARNO ZLATO

Na datume izvještavanja, vrijednosti ulaznih podataka za izračun fer vrijednosti monetarnog zlata su dati sljedećom tabelom:

Na dan	Količina unci	Cijena jedne unce u KM	Fer vrijednost monetarnog zlata u hiljadama KM
30. septembar 2024.	48.000	4.627,83	222.136
31. decembar 2023.	48.000	3.655,40	175.459
30. septembar 2023.	48.000	3.420,04	164.162

Promjene po osnovu monetarnog zlata u izvještajnim periodima prikazane su u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	Za period 1.1. - 30.9. 2023.
Na dan	203.806	165.177	175.459	160.040
Neto nerealizovana promjena u fer vrijednosti tokom perioda	18.330	(1.015)	46.677	4.122
Na dan	222.136	164.162	222.136	164.162

11. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku predstavljaju sredstva deviznih rezervi Centralne banke koja su investirana u likvidne državne vladine obveznice zemalja eurozone sa namjerom držanja do njihovog dospijeća. Na datum izvještavanja, ovaj portfolio se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih kuponskih obveznica vlada sa fiksnom kamatnom stopom. Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku su denominovani u EUR valuti.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

11. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (NASTAVAK)

Struktura ulaganja dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku je prikazana sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Kuponski dužnički instrumenti	1.183.653	1.178.064
Obračunata kamata na kuponske dužničke instrumente	2.447	2.576
Ukupno	1.186.100	1.180.640
Umanjenje vrijednosti	(218)	(219)
UKUPNO	1.185.882	1.180.421

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za dužničke instrumente po amortizovanom trošku na datume izvještavanja je objavljeno u [napomeni 5.1.2.](#)

Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku, analizirani po njihovom preostalom ugovornom dospijeću u odnosu na datume izvještavanja, su prikazani u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Do 3 mjeseca	58.939	-
Od 3 do 12 mjeseci	58.745	58.406
Od 1 do 3 godine	230.846	154.187
Preko 3 godine	837.570	968.047
Ukupno	1.186.100	1.180.640
Umanjenje vrijednosti	(218)	(219)
UKUPNO	1.185.882	1.180.421

Na datum izvještavanja, dužnički instrumenti po amortizovanom trošku, analizirani prema zemlji u kojoj su sredstva investirana, približno odgovaraju iznosima objavljenim u posljednjim godišnjim finansijskim izvještajima jer Centralna banka nije investirala sredstva deviznih rezervi u ovaj portfolio u tekućem izvještajnom periodu.

12. OSTALA IMOVINA

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Bruto knjigovodstvena vrijednost ostale finansijske imovine	3.933	4.146
Umanjenje vrijednosti	(606)	(607)
Ostala finansijska imovina	3.327	3.539
Ostala nefinansijska imovina	14.716	13.845
UKUPNO	18.043	17.384

Na datume izvještavanja, ostala nefinansijska imovina se najvećim dijelom odnosi na unaprijed plaćene troškove za proizvodnju novčanica i kovanica u iznosu od 12.116 hiljada KM (31. decembar 2023: 11.062 hiljade KM).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

13. NOVČANICE I KOVANICE U OPTICAJU

Iznosi novčanica i kovanica u opticaju su prikazani u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Novčanice u opticaju	7.722.112	7.300.012
Kovanice u opticaju	284.671	265.096
UKUPNO	8.006.783	7.565.108

Promjene po osnovu novčanica i kovanica u opticaju tokom izvještajnih perioda su prikazane u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	Za period 1.1. - 30.9. 2023.
Novčanice i kovanice u opticaju na dan	7.823.643	7.571.373	7.565.108	7.436.097
Neto povećanje vrijednosti novčanica i kovanica u opticaju tokom perioda	183.140	105.783	441.675	241.059
Novčanice i kovanice u opticaju na dan	8.006.783	7.677.156	8.006.783	7.677.156

14. DEPOZITI BANAKA

Struktura depozita banaka prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Depoziti rezidentnih banaka:		
- KM	6.520.445	7.082.560
- EUR	288.419	-
	6.808.864	7.082.560
Računi rezervi organizacionih jedinica Centralne banke	849	642
Posebni depoziti rezidentnih banaka - blokirana sredstva	33	33
UKUPNO	6.809.746	7.083.235

Od 1. januara 2024. godine u primjeni je novi okvir obavezne rezerve za rezidentne banke. Novi okvir obavezne rezerve propisuje obavezu rezidentnim bankama da izdvajaju i održavaju obaveznu rezervu u KM i EUR valuti, na računima rezervi u KM i u EUR valuti. Obavezna rezerva se obračunava kao obavezna rezerva u KM na osnovicu u domaćoj valuti i obavezna rezerva u EUR na deviznu osnovicu primjenjujući jedinstvenu stopu od 10% po svim osnovicama. Održavanje obavezne rezerve u EUR se vrši izdvajanjem iznosa od 5% vrijednosti obračunate obavezne rezerve u EUR valuti na račun rezervi u EUR, dok se iznos od 95% obračunate obavezne rezerve u EUR izdvaja i održava u KM protuvrijednosti na račun rezervi u KM. Više informacija o politici naknada Centralne banke po osnovu instrumenta obavezne rezerve je objavljeno u [napomeni 17](#).

Depoziti rezidentnih banaka uključuju obračunatu naknadu po osnovu politike obavezne rezerve u iznosu od 1.219 hiljada KM na dan 30. septembar 2024. godine (31. decembar 2023. godine: Uključivali su obračunatu naknadu u iznosu od 1.181 hiljade KM).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

15. DEPOZITI VLADE I OSTALIH JAVNIH INSTITUCIJA

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Budžetski depoziti institucija BiH	712.754	633.891
Depoziti ostalih domaćih vlada i vladinih institucija	76.735	85.101
Depoziti ostalih javnih institucija	13.394	16.887
Depozitni račun po transakcijama MMF-a	19	17.019
UKUPNO	802.902	752.898

16. OSTALE OBAVEZE

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Ostale finansijske obaveze	3.200	68.423
Ostale nefinansijske obaveze	236	246
UKUPNO	3.436	68.669

Na dan 31. decembar 2023. godine ostale finansijske obaveze su se najvećim dijelom odnosile na obaveze za raspodjelu dijela dobiti u budžet BiH u iznosu od 64.319 hiljada KM. Centralna banka je izvršila transfer ovih sredstava na odgovarajući depozitni račun Ministarstva finansija i trezora BiH 8. aprila 2024. godine.

17. NETO KAMATNI PRIHODI

U hiljadama KM	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	Za period 1.1. - 30.9. 2023.
Kamatni prihodi po osnovu:				
Depozita kod inostranih banaka (napomena 7)	56.864	71.035	180.448	173.005
Dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (napomena 9)	58.640	21.322	160.965	32.812
Dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku (napomena 11)	3.024	3.005	8.990	8.901
Specijalnih prava vučenja u MMF-u	60	62	180	133
Ukupno	118.588	95.424	350.583	214.851
Kamatni rashodi po osnovu:				
Depozita rezidentnih banaka	(3.706)	(3.420)	(10.776)	(6.352)
Efekata negativnih kamatnih stopa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (napomena 9)	-	(880)	-	(4.427)
Ukupno	(3.706)	(4.300)	(10.776)	(10.779)
Neto kamatni prihodi	114.882	91.124	339.807	204.072

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

17. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Ukupni kamatni i srodni prihodi i rashodi, analizirani po klasama kamatonosnih finansijskih instrumenata, su prikazani u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
1. Finansijska imovina po amortizovanom trošku				
<i>Kamatni prihodi po osnovu:</i>				
Depozita kod inostranih banaka	56.864	71.035	180.448	173.005
Dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku	3.024	3.005	8.990	8.901
Specijalnih prava vučenja u MMF-u	60	62	180	133
Ukupno	59.948	74.102	189.618	182.039
2. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
Kamatni prihodi	58.640	21.322	160.965	32.812
Efekte negativnih kamatnih stopa	-	(880)	-	(4.427)
Ukupno	58.640	20.442	160.965	28.385
3. Finansijske obaveze po amortizovanom trošku				
Kamatni rashodi po osnovu depozita rezidentnih banaka	(3.706)	(3.420)	(10.776)	(6.352)
Ukupno	(3.706)	(3.420)	(10.776)	(6.352)
Neto kamatni prihodi	114.882	91.124	339.807	204.072

Naredna tabela prikazuje iznose kamatnih prihoda na depozite kod inostranih banaka sa analitičkim prikazom pripadajućih iznosa u zavisnosti od tipa oročenja:

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Kamatni prihodi				
Oročeni depoziti	46.654	60.708	149.223	148.229
Depoziti po viđenju	10.210	10.327	31.225	24.776
UKUPNO	56.864	71.035	180.448	173.005

Prosječna stopa efektivnog prinosa na depozite kod inostranih banaka iznosi 3,86% u periodu 1.1. - 30.9.2024. godine (1.1. - 30.9.2023. godine: Prosječna stopa efektivnog prinosa je iznosila 2,95%).

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iznosi 2,86% u periodu 1.1. - 30.9.2024. godine (1.1. - 30.9.2023. godine: Prosječna stopa efektivnog prinosa je iznosila 0,14%).

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po amortizovanom trošku iznosi 1,02% u periodu 1.1. - 30.9.2024. godine (1.1. - 30.9.2023. godine: Prosječna stopa efektivnog prinosa je iznosila 1,01%).

Osnovicu za obračun rashoda od kamata na depozite rezidentnih banaka generiše ukupan iznos depozita rezidentnih banaka na računima rezervi tokom desetodnevnog obračunskog perioda, koji se sastoji od iznosa obavezne rezerve i iznosa sredstava iznad obavezne rezerve.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

17. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Kako je objavljeno u [napomeni 14](#), primjena novog okvira obavezne rezerve od 1. januara 2024. godine propisuje obavezu rezidentnim bankama da izdvajaju i održavaju obaveznu rezervu u KM i EUR valuti, na računima rezervi u KM i u EUR valuti.

Obavezna rezerva se obračunava kao obavezna rezerva u KM na osnovicu u domaćoj valuti i obavezna rezerva u EUR na deviznu osnovicu primjenjujući jedinstvenu stopu od 10% po svim osnovicama.

U periodu 1.1. - 30.9.2024. godine, Centralna banka obračunava i isplaćuje naknadu rezidentnim bankama po utvrđenim stopama naknada na sredstva obaveznih rezervi u KM odnosno na sredstva obaveznih rezervi u EUR. Centralna banka primjenjuje nultu stopu naknade na sredstva iznad obaveznih rezervi rezidentnih banaka nezavisno od valutnog izdvajanja i održavanja obavezne rezerve.

U periodu 1.1. - 30.9.2023. godine, Centralna banka je obračunavala i isplaćivala naknadu rezidentnim bankama po utvrđenim stopama naknada na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti i po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom. Na sredstva iznad obavezne rezerve obračunavala se nulta stopa naknade.

Tokom izvještajnih perioda stope naknada Centralne banke iznose:

Osnovica za obračun naknade	Stopa naknade Centralne banke za period	
2024.: Novi okvir obavezne rezerve		
Sredstva obavezne rezerve		1.1. - 30.9.
<i>Obavezna rezerva u KM na osnovicu u domaćoj valuti</i>		0,50%
<i>Obavezna rezerva u EUR na deviznu osnovicu</i>		0,30%
Sredstva iznad obavezne rezerve		0,00%
2023.: Prethodno važeći okvir obavezne rezerve	1.1. - 30.6.	1.7. - 30.9.
Sredstva obavezne rezerve		
<i>Osnovica u domaćoj valuti</i>	0,25%	0,50%
<i>Osnovica u stranim valutama</i>	0,10%	0,30%
<i>Osnovica u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom</i>	0,10%	0,30%
Sredstva iznad obavezne rezerve	0,00%	0,00%

Kamatni rashodi po osnovu depozita rezidentnih banaka uključuju rashode po osnovu sredstava obaveznih rezervi u iznosu od 10.776 hiljada KM u periodu 1.1. - 30.9.2024. godine (1.1. - 30.9.2023. godine: Kamatni rashodi po osnovu depozita rezidentnih banaka su iznosili 6.352 hiljade KM).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

18. NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Prihodi od naknada i provizija po osnovu:				
Usluga za rezidentne banke	5.447	5.072	15.779	14.937
Usluga za Vladu i druge nebankarske komitente	405	354	1.154	1.067
Ukupno	5.852	5.426	16.933	16.004
Rashodi od naknada i provizija po osnovu:				
Čuvanja i ostalih rashoda za dužničke instrumente	(175)	(126)	(506)	(371)
Transakcija sa bankama u inostranstvu	(8)	(8)	(23)	(24)
Ostalih rashoda od naknada i provizija	-	-	(2)	(2)
Ukupno	(183)	(134)	(531)	(397)
Neto prihodi od naknada i provizija	5.669	5.292	16.402	15.607

19. NETO REALIZOVANI (GUBICI) OD PRODAJE DUŽNIČKIH INSTRUMENATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT

U uporednom izvještajnom periodu, Centralna banka je izvršila prodaje određenih dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ostvarivši neto realizovani gubitak u iznosu od 22.487 hiljada KM ([napomena 5.1.1.](#)). Navedene prodaje su bile poduzete s ciljem prilagođavanja tadašnjim izmijenjenim tržišnim uslovima.

20. NETO DOBICI OD KURSNIH RAZLIKA

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Neto realizovani dobiti / (gubici) od kursnih razlika	213	(45)	242	-
Neto nerealizovani (gubici) / dobiti od kursnih razlika	(47)	527	62	2
UKUPNO	166	482	304	2

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

21. NETO UMANJENJA / POVEĆANJA VRIJEDNOSTI NA FINANSIJSKU IMOVINU

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Neto (povećanja) / otpuštanja po osnovu umanjenja vrijednosti na depozite kod inostranih banaka	(26)	(184)	289	339
Neto (povećanja) / otpuštanja po osnovu umanjenja vrijednosti na specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-	-	-
Neto (povećanja) po osnovu rezervacija za očekivane kreditne gubitke na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(8)	(150)	(236)	(56)
Neto otpuštanja po osnovu umanjenja vrijednosti na dužničke instrumente po amortizovanom trošku	-	1	1	4
Neto otpuštanja po osnovu umanjenja vrijednosti na ostalu finansijsku imovinu	-	-	1	1
UKUPNO	(34)	(333)	55	288

22. OSTALI PRIHODI

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Prihod od dividendi	-	-	940	721
Ostali prihodi	29	20	333	19
UKUPNO	29	20	1.273	740

23. TROŠKOVI OSOBLJA

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Plate	4.519	3.157	11.247	8.289
Doprinosi i druge naknade na plate	2.516	1.757	6.260	4.612
Ostala primanja zaposlenih	368	368	1.824	1.677
Doprinosi i druge naknade na ostala primanja zaposlenih	61	70	475	452
Ukupno	7.464	5.352	19.806	15.030
Neto povećanja / (otpuštanja) u rezervisanjima za otpremnine i jubilarne nagrade zaposlenim	3	(11)	14	13
UKUPNO	7.467	5.341	19.820	15.043

Troškovi osoblja uključuju 3.821 hiljadu KM obaveznih doprinosa za penziono osiguranje plaćenih javnim zavodima za penziono osiguranje u BiH (1.1. - 30.9.2023. godine: 2.865 hiljada KM).

Prosječan broj zaposlenih u izvještajnom periodu iznosi 356 (1.1. - 30.9.2023. godine: 352 zaposlena).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

24. ADMINISTRATIVNI I OSTALI OPERATIVNI TROŠKOVI

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Troškovi održavanja platnih sistema	450	470	1.351	1.337
Troškovi IT infrastrukture	272	250	769	688
Režijski troškovi	242	219	728	668
Troškovi pristupa zvaničnim servisima	205	200	612	573
Troškovi održavanja dugotrajne imovine	164	100	355	256
Ostali administrativni i operativni troškovi	681	446	1.747	1.240
UKUPNO	2.014	1.685	5.562	4.762

25. TROŠKOVI PROIZVODNJE NOVČANICA I KOVANICA

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Troškovi proizvodnje i dizajna novčanica	691	488	2.176	1.462
Troškovi proizvodnje i dizajna kovanica	627	627	1.882	1.827
UKUPNO	1.318	1.115	4.058	3.289

26. KAPITAL

Struktura kapitala je prikazana u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Početni kapital	25.000	25.000
Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	42.509	(6.471)
Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	120.207	73.530
Ostale rezerve	31.300	31.300
Generalne rezerve (zadržana dobit)	787.941	787.941
Ukupno rezerve	981.957	886.300
Neto dobit za period	326.444	-
UKUPNO	1.333.401	911.300

Na datum izvještavanja, kapital Centralne banke je primarno povećan finansijskim rezultatom odnosno ostvarenim deviznim kamatnim prihodima po osnovu investiranih i reinvestiranih sredstava deviznih rezervi u depozite kod inostranih banaka i dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Više informacija o okolnostima i promjenama u tekućem izvještajnom periodu koje su uticale na povećanje kapitala Centralne banke je objavljeno u [napomenama 2.7](#) i [17](#).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

27. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Za potrebe Izvještaja o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti se sastoje od:

U hiljadama KM	30. septembar 2024.	30. septembar 2023.
Devizni depoziti sa rokom dospjeća do tri mjeseca ili kraće, od datuma sticanja (napomena 7)	3.771.993	4.702.472
Devizni depoziti po viđenju (napomena 7)	1.999.107	1.418.575
Gotovina u stranim valutama (napomena 6)	464.033	457.855
Specijalna prava vučenja u MMF-u (napomena 8)	3.599	1.759
Žiro računi (napomena 12)	849	624
Ukupno	6.239.581	6.581.285
Umanjenje vrijednosti	(1.173)	(1.320)
UKUPNO	6.238.408	6.579.965

28. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Transakcije sa državom i institucijama BiH su prikazane u sljedećim tabelama:

U hiljadama KM

Na dan 30. septembar 2024.	Ministarstvo finansija i trezora BiH	Agencija za osiguranje depozita BiH	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	Ukupno
IMOVINA				
Ostala imovina	5	-	11	16
UKUPNO	5	-	11	16

OBAVEZE

Depoziti deponenata	455.152	24	278.771	733.947
Ostale obaveze	-	-	9.284	9.284
UKUPNO	455.152	24	288.055	743.231

U hiljadama KM

Na dan 31. decembar 2023.	Ministarstvo finansija i trezora BiH	Agencija za osiguranje depozita BiH	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	Ukupno
IMOVINA				
Ostala imovina	55	-	3	58
UKUPNO	55	-	3	58

OBAVEZE

Depoziti deponenata	442.770	68	244.938	687.776
Ostale obaveze	-	-	94	94
UKUPNO	442.770	68	245.032	687.870

Na dan 31. decembar 2023. godine, obaveze za raspodjelu dijela neto dobiti za 2023. godinu su iznosile 64.319 hiljada KM.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

28. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)

Ostvareni prihodi sa državom i institucijama BiH su prikazani u sljedećim tabelama:

U hiljadama KM	1.7. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	Za period
	2024.	2023.	2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Prihodi od naknada i provizija				
Ministarstvo finansija i trezora BiH	16	14	50	45
Uprava za indirektno oporezivanje BiH	17	8	34	22
Agencija za osiguranje depozita BiH	1	3	2	12
UKUPNO	34	25	86	79

U obavljanju funkcija bankara, depozitara i fiskalnog agenta propisanih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka takođe vodi odgovarajuće računovodstvene evidencije i izvršava transakcije za državu i institucije BiH koje se vode u poslovnim knjigama Centralne banke vanbilansno. Više informacija o ovim vanbilansnim evidencijama je objavljeno u [napomenama 29](#) i [30](#).

Naknade članovima ključnog rukovodstva

Ukupne naknade članovima ključnog rukovodstva u periodu 1.1. - 30.9.2024. godine iznose 1.068 hiljada KM, od čega se 664 hiljade KM odnosi na plate i ostale naknade, a 404 hiljade KM na poreze i doprinose (1.1. - 30.9.2023. godine: Ukupan iznos od 795 hiljada KM odnosio se na plate i ostale naknade u iznosu od 498 hiljada KM, a 297 hiljada KM na poreze i doprinose).

29. VANBILANSNI DEPOZITI

Centralna banka vodi određene račune u stranim valutama vezane uz sporazume između vlada BiH i inostranih vlada i finansijskih organizacija i institucija. Kako ovi računi nisu niti imovina niti obaveze Centralne banke, oni nisu uključeni u izvještaj o finansijskom položaju Centralne banke.

Vanbilansni depoziti sadrže devizne račune vlada i vladinih institucija BiH i javnih agencija za koje Centralna banka djeluje kao agent, kao i devizne račune rezidentnih banaka.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

29. VANBILANSNI DEPOZITI (NASTAVAK)

Vanbilansni depoziti se sastoje od:

	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
U hiljadama KM		
Depoziti Vijeća ministara BiH za budžet institucija BiH	313.341	304.440
Depoziti Vijeća ministara BiH za servisiranje vanjskog duga BiH	24.187	10.294
Ostali depoziti Vijeća ministara BiH	367	298
Depoziti Vijeća ministara BiH na osnovu sukcesije	49	48
Ukupno	337.944	315.080
Sredstva Agencije za osiguranje depozita BiH	1.664	589
Ukupno	1.664	589
Budžetski depoziti entitetskih vlada-Federacija BiH	1	-
Ukupno	1	-
Depozitni računi rezidentnih banaka	34.219	21.035
Depoziti - penzije iz Njemačke	-	237
Ukupno	34.219	21.272
UKUPNO	373.828	336.941

Ministarstvo finansija i trezora BiH je institucija koja djeluje u ime Vijeća ministara BiH i države u upravljanju i koordinaciji depozitima. Na dan 30. septembar 2024. godine ova sredstva ukupno iznose 337.944 hiljade KM (31. decembar 2023. godine: 315.080 hiljada KM).

30. ČLANSTVO BOSNE I HERCEGOVINE U MEĐUNARODNOM MONETARNOM FONDU

U skladu sa sporazumima između BiH i MMF-a Centralna banka je određena za fiskalnog agenta i depozitara za članstvo BiH u MMF-u. Uloga Centralne banke kao fiskalnog agenta je specifična zbog aranžmana valutnog odbora. Centralna banka djeluje u ime BiH u njenim odnosima sa MMF-om, ali nema nikakvu odgovornost za sredstva i obaveze vezane uz članstvo.

Centralna banka drži račun specijalnih prava vučenja u MMF-u, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 u izvještaju o finansijskom položaju. Centralna banka također obezbjeđuje usluge čuvanja vrijednosnih papira Bosne i Hercegovine izdatih za pokriće članstva u MMF-u i za reotkup obaveza, a koji su evidentirani u vanbilansnoj evidenciji.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2024.

30. ČLANSTVO BOSNE I HERCEGOVINE U MEĐUNARODNOM MONETARNOM FONDU (NASTAVAK)

Centralna banka koristi neto metod u prikazivanju finansijske pozicije BiH u MMF-u, kako je prikazano narednom tabelom:

U hiljadama KM

	30. septembar 2024.	31. decembar 2023.
Kvota	629.405	631.516
Specijalna prava vučenja u MMF-u	3.599	2.073
UKUPNO IMOVINA	633.004	633.589
MMF-ov račun br. 1	1.574	1.579
MMF-ov račun br. 2	622	624
Vrijednosni papiri	1.000.951	1.291.461
Alokacija SDR	985.091	988.395
Obračunata kamata na alokaciju SDR	6.212	6.867
Računi plativih troškova	3.067	5.710
UKUPNO OBAVEZE	1.997.517	2.294.637
NETO POZICIJA BiH U MMF-u	1.364.513	1.661.048

Račun vrijednosnih papira, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 predmetom su valutnog usklađivanja uvijek kada se valuta koristi u finansijskim transakcijama između MMF-a i BiH. Najmanje jednom godišnje, na kraju MMF-ove finansijske godine (30. april), sva držanja valuta u MMF-u se ponovo vrednuju po važećem kursu SDR-a. Ova vrijednosna prilagođavanja se uključuju u odgovarajuća stanja računa.

31. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA IZVJEŠTAVANJA

U periodu između 30. septembra 2024. godine i datuma odobrenja ovih sažetih finansijskih izvještaja, nije bilo događaja koji bi zahtijevali usklađivanje ili koji su značajni, ali ne zahtijevaju usklađivanje.